

Оксана Циганок

Уманський державний педагогічний

університет імені Павла Тичини

ksana-vania@ukr.net

СУТНІСТЬ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ З УКРАЇНОЗНАВСТВА

У статті описано роботу з позааудиторної підготовки студентів-філологів до українознавчої роботи. Висвітлено систему позааудиторної роботи: самостійна навчальна робота студентів, діяльність з самоврядування студентського колективу, культурно-дозвіллева діяльність за інтересами, підвищення педагогічної майстерності.

Ключові слова: українознавча робота, студент-філолог, позааудиторна робота, підготовка, вчитель-філолог.

Циганок Оксана. Сущность внеаудиторной работы по украиноведению

В статье описано работу с внеаудиторной подготовки студентов-филологов к украиноведческой работе. Освещены системы внеаудиторной работы: самостоятельная учебная работа студентов, деятельность по самоуправлению студенческого коллектива, культурно-досуговая деятельность по интересам, повышение педагогического мастерства.

Ключевые слова: украиноведческая работа, студент-филолог, внеаудиторная работа, подготовка, учитель-филолог.

Oksana Tsyhanok. Essence of ukrainoznavstvo extracurricular work

The author of the article described providing extracurricular training of students-philologists for Ukrainoznavstvo work. The system of extracurricular work such as: individual academic students' work, student self-government, cultural and recreational activities of students, improving teacher skills was lighted up.

Key words: Ukrainoznavstvo work, student-philologist, extracurricular activities, training, teacher- philologist.

В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини значну увагу приділяють позааудиторній роботі з українознавства.

Варто зазначити, до сьогодні в науковців немає єдиної думки щодо визначення поняття «позааудиторна діяльність». Частина науковців (Р. Абдулов, В. Бондар, С. Вітвицька, І. Карпова, О. Медведєва, В. Неграш, Г. Овчаренко, А. Рижанова, О. Севаст'янова, Н. Сердюк, І. Соколова, М. Соловей) вважає позааудиторну діяльність основною складовою або підсистемою виховної системи навчального закладу. Інші (О. Гаврилюк, М. Донченко, В. Коваль, О. Максимець, Л. Петриченко, Л. Смеречак) стверджують, що позааудиторна діяльність є цілісним, загальнопедагогічним процесом і охоплює всю освітньо-виховну діяльність.

У педагогічному словнику за редакцією М. Ярмаченка подається наступне визначення позааудиторної роботи: «це спеціально організовані і цілеспрямовані позааудиторні заняття та система пізнавальних і виховних заходів, метою яких є поглиблення і розширення знань, одержаних в умовах навчального процесу, формування творчих здібностей, наукових інтересів, різноманітних умінь і навичок» [1, с. 167].

В основі позааудиторної роботи – зацікавленість і добровільна участь молоді, при цьому мають враховуватися індивідуальні інтереси, вподобання, творчі здібності та нахили студентів. Важливо, що ця робота є логічним продовженням аудиторних занять і проходить паралельно з ними.

Організована належним чином позааудиторна робота, допоможе студентам не тільки в навчанні, а й сприятиме розвитку ініціативи, розумовому, естетичному та фізичному вихованню, спрямує їхню активність на корисну діяльність.

Система позааудиторної роботи у вищому навчальному закладі має чотири складових: а) самостійна навчальна робота студентів – підготовка до аудиторних занять, виконання індивідуально-дослідних завдань, написання курсових та кваліфікаційних робіт; б) діяльність з самоврядування студентського колективу – готує молодих людей до вирішення різноманітних проблем, що виникають у процесі життєдіяльності студентства; в) культурно-дозвілєва діяльність за інтересами – одна з основних складових позааудиторної роботи, оскільки зумовлює реалізацію культурно-дозвілєвих потреб молоді, шляхом залучення їх до відповідної діяльності: участь в літературному об'єднанні імені М. Бажана, студентському науковому фольклорному товаристві імені Хрисанфа Ящуржинського, «Театрі Слова», народному аматорському колективі «Софія», театрі-студії «Вервечка», майстер-класі «Український рушник», гуртках та проблемних групах: «Українознавство й методика його викладання: історія, проблеми, перспективи», «Поетика літописної прози Київської Русі», «Проблематика та жанрова специфіка української дитячої літератури II половини ХХ ст.», «Модерна українська література», «Літературне краєзнавство», «Українська народна іграшка Східного Поділля», конкурсах (регіональний конкурс наукових робіт з українознавства та конкурс читців-декламаторів поезії Тараса Шевченка), концертах, змаганнях тощо; д) підвищення професійної майстерності – цілеспрямоване удосконалення професійних умінь (участь у студентських наукових конференціях, круглих столах, засіданнях наукового фольклорного товариства імені Хрисанфа Ящуржинського).

При визначенні змісту, форм і основних напрямів позааудиторної роботи студентів ми виходили з того, що потрібно знати і уміти майбутнім учителям-філологам-українознавцям у майбутній професійній діяльності. При цьому враховували вимоги шкільних програм із українознавства, української мови і літератури та позакласної роботи з учнями.

Мотивуючими чинниками позааудиторної роботи з українознавства є: широке застосування професійно орієнтованих завдань для аудиторної та позааудиторної роботи студентів; чітке визначення обсягів і видів навчальних завдань для самостійної та пошукової українознавчої роботи; використання сучасних педагогічних технологій навчання, що поєднують науково обґрунтовані індивідуальні та колективні форми роботи; поєднання завдань репродуктивного та творчого характеру; індивідуалізація навчання з урахуванням рівня підготовки та здібностей кожного студента; впровадження педагогіки співробітництва, формування у студентів мотиву досягнення успіху як особистісної якості; навчання студентів раціональним прийомам організації самостійної навчальної діяльності, формування уміння самоорганізації, самокорекції та самоконтролю, раціонально використовувати час дозволя.

Участь в окреслених та інших формах позааудиторної діяльності допомогла студентам поглибити отримані під час навчального процесу знання та здобути необхідні для подальшої професійної діяльності вміння та навички практичної роботи в школі. Студенти-філологи докладніше ознайомилися з культурою українців, оволоділи навичками організації та проведення українознавчих свят та масових заходів в освітніх закладах, набули вмінь впливати засобами українознавчого матеріалу на учнів, формуючи у них розумовий, духовний та фізичний ідеал сучасної людини.

Діяльність перерахованих гуртків та майстер-класів спрямована на вироблення у студентів знань, умінь і навичок у красномовстві, комунікативній лінгвістиці, розвиток інтелектуальних та творчих здібностей, формування власного ораторського стилю.

Література

1. Педагогічний словник / За ред. М. Д. Ярмаченка. – К. : Педагогічна думка, 2001. – 514 с.